

חובבת החראקות

הצעירה גרמה לתאונה

והושיבה את ידידה

לדך ההגה, כרי שיחטוף

את העונש במקומה.

חובבי החראקות הם לרוב צעירים חוי לריהגה, שלמרות שאין להם עדיין רשי ין-ינהיגה, הרי שרמת-הביצועים שלהם, מאחורי ההגה, הינה ללא דופי. אבל ל- אסתר שרמה בת ה-18, ממושב אליכין שליד חדרה, לא היה אפילו יתרון זה: לא רק שלא היה לה רשיון - גם ידע בנושא לא היה לה.

התנדבות נמהרת. למרות זאת, הח- ליטה הצעירה לצאת להראקה קלה - ועוד במכונית צבאית, היה זה סגור צבי אי, שהיה ברשותו של ידידה החייל, הידיד לא היסס לנדב לידיה את ה- הגה, היה זה בשעת לילה רומנטית, בר- חוב המיתנדב באפקה, שמצפון לתל- אביב.

ההתנדבות הנימהרת ברחוב המיתנדב הסתיימה במהירות, כאשר ניסתה אסתר לבצע סיבוב שמאלה במהירות מופרות. היא מצאה את עצמה פנים אל פנים עם סוגיה דונית, דיירת בית מספר 3 באותו רחוב, לאחר שסיימה את הסיבוב בהת- נגשות עזה בגדר בית.

נשבריה בחקירה. השכנים יצאו ה- חוצה מבהלים, אולם אסתר וידידה היו זריזים יותר, הספיקו להחליף את מקו- מות-הישיבה שלהם בטרם הגיע מישוה, "איבדה את השליטה", טען הנהג ה- חוקי בשלושה בפני השוטרים - בעוד אס- תר מיצטנפת לה בביישנות בפנינתה.

אך דווקא היא משכה את תשומת-ליבו של החוקר המישטרתי. בחקירתה, נישב- רה, הודתה כי היתה זו היא שהפגישה את המכונית הצבאית בכוחה, לא הידיד, שפוטשהתעבורה צבי נוסבלאט החליט לדחות את האושר הנכסף, פסל את אסתר מלקבל רשיון-נהיגה למשך שנה. באשר לקנס, הסתפק ב-150 ל"י, לאחר ששוכר- נע השופט מדברי סניגורה, עורך-הדין דרור מקרו, אשר סיפר בבית-הדין מילוט כי היא עובדת כאומנת, מוסרת את מילוט משכורתה לבני-מישפתחה שבמושב, כן גילה, כי חובבת הרכב הצבאי שחוררה משירות צבאי כדי לתמוך בבני-מישפת- תה.

יחסי-עבודה

סחטן או קרבו?

פועל ערבי הגיש תביעה נגד

ציון לוי, בענייה של מיסערת

"ציון" המפורסמת

וזה פועל: "נפיון פחיטה"

מסעדת ציון המפורסמת בכרם-התימנים ידועה לאלפי תל-אביבים בשל מטבחיה ה- מעולה, אולם בעל המסעדה, ציון לוי, נהג תמיד להתגאות גם בעובדה אחרת: בהיותו מראשוני המעבידים שהעסיקו ער- בים אצלם.

השבוע, נפגע ציון דווקא במקור-גאוור- תו זה.

נכוויתו. עלי איברהים (25) עבד אצל ציון למעלה משנתיים, כשוטף-כלים. הוא התחיל, לדבריו, ב-550 ל"י לחודש, הגיע עד 750, יום עבודתו נמשך 11 שעות, שבעה ימים בשבוע.

מספר איברהים: "פעם ניכוויתי ממי- אש. הלכתי לרופא והוא נתן לי שבר- עיים בבית. ציון אמר לי: לא בא בחש- בון, לא תשיאר בבית ככלל - או ש- תבוא לעבוד. או באתי לעבוד.

במישמרת לילה, הייתי עובד משעה שתיים בצהריים עד אחת וחצי בלילה. על העבודה שעשיתי בלילה, לא קיבלתי שום תוספת. ציון אמר לי שלא מגיע לי כלום.

ככה זה נמשך שנים. אני מבקש תוס- פת - והוא לא נותן.

גם חופשה לא קיבלתי. פעם רציתי לנסות: יצאתי במוצאי-שבת. או הוא אמר שאם לא אחזור, יוריד לי 50 ל"י, מהמשכורת.

לבסוף הוא החתים אותי על נייר, ש- (המשך בעמוד 26)

מעט שגיאות וכשלונו. אולם שום יחי- דה, ושום אדם שהיו תחת פיקודי - לא הופקרו. בשום מצב.

רק מן הספר נודע לי כי קיים גוף כ- זה, עקיבא, כל התיאור של זיידל - הוא מהירחורי ליבו האומלל של אדם, שהיה בסיטואציה שאיני יודע מהי.

חקרתיו, בפגישתנו, היכן נפגשנו בי- גיטו, לדבריו, המקום שהוא מתאר - היה המיפקדה האחרונה שלנו, שם נלחמ- נו עד הרגע האחרון. שאלתינו היכן היה עם קבוצתו אז, הוא אמר כי היו במרתף. אין איש בין לוחמי ה-9.9.א. שאינו יודע, כי היתה פקודה שכולם יהיו רק בעמדותי- קרב. איש לא היה במרתף.

נקודה נוספת: ממתני זה לתעלות-יביב יש מסתחות? הייתי אחרון הלוחמים שעזב דרך תע- לה זו, אלו שהיו עמי, זוכרים כמה פע- מים שיגיטו א תשעת היציאה, כי רצינו להילחם עד הסוף.

זיידל סיפר לי בפגישתנו, כי חזר לגי- טו מהיער החדש הזה, הלא-מוכר לי, אם כך היה - הייתי משלם כל סכום, כדי שיובילנו לשם.

כל יחידה קרבית קיבלה את ההודעה על שעת היציאה, ויצאה בזמן. לא הפקר- נו איש. ישבתי אמש עם אשתי ועם רוחי- קה קורצ'אק, ניסונו להיזכר מתי אנו יצאנו: זה לא יכול היה להיות בחמש בבוקר, כמו שזיידל טוען שקבענו לו. היציאה היתה בערב, עם דימדומים, לפ- ני העוצר. בתעלות זחלנו עוד שעתיים, אילו יצאנו בחמש בבוקר - היינו מתג- לים מייד בבוקר.

אני גם זוכר ברור כי כשיצאנו, חיפשו אותנו בנרקורים.

אני כמעט בטוח כי היה זה בערב ש- למחרת הבוקר, אליו מתכוון זיידל.

זאת ועוד: אחרי שהגענו ליער, התברר כי חסר חלק מן הלוחמים, שלחנו סיירים - כולל את ויטקה אשתי - להביא את החסרים. כולם הובאו.

הייתכן שאגלה לאדם שלא היכרתיו מקום-יציאה סודי - אותו לא גילינו ל- איש? איני יודע מדוע התרשם זיידל כי דיבר עמי אז, בגיטו.

עוד תמוהה בעיני יציאתו הקודמת ל- יער, לפני שחזר לגיטו. זה לא היה בפי- קודתי. מדוע לא לקח אז את חבריו - אם הוא כה נאמן להם?

לדעתי, משהו מעיק עליו. ייתכן שבא לביוב לפני שבאנו - ואחר פחד לחפש

אלה הם חברי קיבוץ עקיבא בוויילנה, בתצלום חלפני המילחמה. עם כיבוש פוילין, הוכנסו עם טוען כי הצליח למלט חלק מהקבוצה החוצה.

(המשך מעמוד 17)

באמר-ביקורתו שהופיע בגליון מורשת בחודש שעבר, כתב דב לוי - ידידו ומבאי-ביתו של אבא קובנר:

"לגבי התנהגותם של שני אישים, רחר- קים זה מזה כרחוק מזרח ממערב, משי- איר זיידל את השאלה פתחה. האחד, ראש הגיטו יעקב גנס: האם היה קדוש או בוגד, שואל הוא - ועונה: אין כי כוחי להשיב על כך.

השני, זיידל לחיים ארוכים, הוא מספק דה האחרון של המחלת הלחמת ה-9.9.א. - אבא קובנר - שלפי טענת המחבר לא קיים הבטחתו לצרף את קבוצת עקי- בא ליציאה ליער, לאבא ולהיסטוריה פית- רונים, סתם ולא פירש המחבר.

צירוף מזועזע זה של מסקד הגיטו החי- שוד בבגידה, גנס - עם קובנר - ועוד בביטאון שאבא קובנר הינו חבר המער- כת שלו - מלמד עד כמה מרחיקים ה- חשדות לכת.

פגישה

היסטורית

מדוע לא דיבר זיידל עד כה? והרי נפגש עם קובנר פעמים רבות לפני כן - ובידידות רבה.

הילל זיידל הסביר השבוע, כי שתק עד שנכנע ללחץ חברי תנועת עקיבא, ש- דרשו ממנו לספר את האמת. אולם גם אז, לא רצה לפרסם עובדות בודדות, חיכה עד שיכתוב את תולדות חייו. במס- גרת זו, תיאר גם את פרשת קובנר.

לאחר קרוב ל-30 שנה, לאחר ארבע מהדורות של האשמות - נפגשו סוף- סוף, ביום הראשון בשבוע שעבר, אבא קובנר והילל זיידל לשיחה בנושא ההאש- מות.

וכפי שניתן היה לחשוש - נסתיימה הפגישה ההיסטורית בשתי גירסאות.

לדברי זיידל, לא זכר כלל קובנר את ההחלטה בעניין קבוצת עקיבא - לא זכר כלל כי היתה קבוצת עקיבא בגיטו - לא זכר כלל את זיידל, קובנר רק התרעם מאוד על הפירסום, טען כי מקו- רו באי-הבנה מצד זיידל.

גירסת קובנר הפוכה לחלוטין. לדבריו, הסכים זיידל, בפגישה, לשנות את גירסת הספר, שגרם לקובנר עולל אישי וציבורי משווע. קובנר גם תבע פגישה עם ניצולי קבוצת עקיבא, לבדיקת הפרשה כולה.

ביותר בישראל

הילדים ברגל לבית-הספר בחג'אג'ארה, חוזרים אחרי-הצהרים אותו מרחק.

תלונת תעשיין הילדים: פנינו ל-

מועצה המקומית נהלל, שאליה אנחנו שייכים. ביקשנו רשות להקים פה כפר. אמרו לנו שאי-אפשר. חירבת משרפה רחוקה מהכביש, והם אומרים שאי-אפשר לסלול אלינו דרך. הם רוצים שנעבור לאדמות הקרובות לכפר הג'אג'ארה, ושם נקים את הכפר שלנו.

אבל שם האדמות שייכות לממשלה, וכדי להקים בית צריכים לשלם 5,000 ל" לכל מגרש. אנחנו 54 איש. זאת אומרת שאנחנו צריכים להקים שישה, שבעה בתים. רק המגרשים יעלו לנו איוה 35 אלף. כאן זה אדמות שלנו. להקים בית באדמה שלנו לא יעלה לנו גרוש, חוץ מהחומרים.

הם רוצים שנעזוב את המקום ונלך לגור במקום אחר, נגה חוסיין. אבל אנחנו השקענו כ-100 הרבה במקום זה. אני בעצמי הבאתי מהנדס לכאן והעברתי צינור מים, שילמתי לו 20 אלף ל"י. איש לא עזר לי בזה, הכל היה מהכיס. גם כשבנו את בית-הספר בחג'אג'ארה, היו לי כבר אז איוה 20 ילדים בגיל בית-הספר, כשבכפר עצמו אין יותר מ- 150 ילדים שלומדים. אז השתפתי בחלק מהכסף בשביל לבנות אותו.

לחוסין עבד-אל-כרים כעשרים דונם אדמה בשלל. חוץ לזה הוא חוכר מהמדינה מאה דונם נוספים, ויש לו גם עדר של כהמישים עזים.

בניו המבוגרים עובדים מחוץ לבית. עלי, הבכור, עובד בקיבוץ סוללים. מוחמד עובד בתחנת-דלק בקריית-ביאליק.

לא יחסר לי כלום, אם הממשלה רק תרשה לי לבנות בתים, אומר חוסיין. אבל גם אם היא לא תרשה - אני בין כה וכה אשאר. לא אבנה בתים - ואמשך לגור כפי שאני גר כמו חורנים. זה האדמה שלי - ופה אני נשאר.

המילה האחרונה, אכן, היתה של אבא שלו: "הייתי בעצמי ממשיך לנסות ל- הקים את השבט". גילה עבד אל-כרים.

הנראה רענו וחסון למרות שמונים שני- תיו, אבל אני לא רוצה לקחת עוד אשה, בגילי - והנשים שלי כבר זקנות מדי. ומלבד זה - אני רואה שהבן שלי, חוסיין, מסתגר טוב בלעדי, ברוך אלה.

ברוך הוא זכרון שמו.

הקבוצה שנלכדה

שאר יהודי העיר לגיטו וילנה. זיידל טוען כי הצליח למלט חלק מהקבוצה החוצה.

זיידל מכחיש דברים אלה, טוען כי הסכים רק להוסיף את ההסבר כי היתה אי-הבנה טרגית מצד קובנר - אולם אינו מוכן לחזור בו מאף עובדה - ויש לו עדים לכולן.

קובנר, שהפר השבוע את שתי- קתו הממושכת, דחה טענות אלו מכז וכל, בשעחה ממושכת עם כתב העולם הזה, בביתו בקיבוץ עיזיהחוף - בה השתתפה גם אשתו ויטקה, שהיתה קשרית כי מחתרת בגיטו - סיפר:

עד לשיחה שלו עמי, האמנתי כי זיידל פעל בתום-לב.

הערב ימלאו 31 שנה ליום בו יסדתי את האירגון היהודי הלוחם. היו לי לא